



Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria
**Direcció General
de Memòria Democràtica**

Memòria general corresponent a l'Avantprojecte de Llei de memòria democràtica de Catalunya

D'acord amb l'article 62.1 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, la iniciativa legislativa correspon, entre d'altres, al Govern. L'article 36.1 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern estableix que el Govern exerceix la iniciativa legislativa per mitjà de la presentació de projectes de Llei al Parlament. L'apartat 2 de l'article esmentat estableix que la tramitació d'un projecte de Llei requereix l'acord previ del Govern sobre l'oportunitat de la iniciativa i s'inicia a proposta del departament o els departaments interessats, als quals correspon d'elaborar l'avantprojecte de Llei corresponent. De conformitat amb l'apartat 3 del mateix article, han d'anar acompanyats d'una memòria general i una memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades.

La memòria general ha de contenir, com a mínim, l'adequació de la norma als fins que es persegueixen, el marc normatiu en què s'insereix, la relació de les disposicions afectades per l'avantprojecte de Llei i la taula de vigències i derogacions resultants, la competència de la Generalitat sobre la matèria i la relació motivada de les persones i les entitats a les quals s'ha d'atorgar el tràmit d'audiència o la procedència de sotmetre l'expedient a informació pública.

1. Objectiu de l'Avantprojecte de Llei

L'objectiu de l'Avantprojecte de Llei és:

- a) Crear, consolidar i ampliar els instruments i recursos per desenvolupar i regular les polítiques públiques de recuperació, preservació i divulgació de la memòria democràtica de Catalunya.
- b) Retre reconeixement i reparar les persones i col·lectius que van patir violència i repressió en les seves múltiples formes en el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.
- c) Reconèixer el compromís de les persones, els col·lectius i les organitzacions de caràcter polític, sindical, cultural i cívic que van lluitar per les llibertats i la democràcia en el període que comprèn la Segona República, la Guerra Civil, la dictadura franquista i la transició a la democràcia.
- d) Erradicar la simbologia franquista i tota forma d'enaltiment del franquisme.
- e) Satisfer el dret de la ciutadania a conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i les circumstàncies en què, durant aquest període, es van produir desaparicions de persones i es van cometre vulneracions dels drets humans.

L'aprovació de la norma esmentada figura en el Pla normatiu de l'Administració de la Generalitat de Catalunya per als anys 2021-2023, aprovat per l'Acord del Govern del 19 d'octubre de 2021.

Foc, 57
08038 Barcelona
Tel. 93 857 40 00
memoria.justicia@gencat.cat
justicia.gencat.cat/ca/ambits/memoria/

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:25:01

Pàgina 1 de 26



2. Justificació de la necessitat de la disposició legal i de l'adequació d'aquesta disposició legal als fins que es persegueixen

El marc normatiu vigent actualment a Catalunya en matèria de memòria democràtica està format, principalment, per la Llei 13/2007, de 31 d'octubre, del Memorial Democràtic; la Llei 10/2009, del 30 de juny, sobre localització i identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i la dignificació de les fosses comunes; el Decret 111/2010, de 31 d'agost, pel qual es desenvolupa reglamentàriament la Llei 10/2009, del 30 de juny; l'Ordre IRP/91/2010, de 18 de febrer, per la qual es crea la Xarxa d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya; i la Llei 11/2017, del 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme. La regulació es completa amb la Resolució IRP/4072/2010, de 15 de desembre, per la qual s'aproven els protocols d'aplicació a les actuacions previstes en la Llei 10/2009, de 30 de juny, i en el Decret 111/2010, de 31 d'agost.

Pel que fa al context estatal, cal fer esment de la Llei 21/2005, de restitució a la Generalitat de Catalunya i a les persones naturals i jurídiques privades dels documents confiscats amb motiu de la Guerra Civil i custodiats a l'Arxiu General de la Guerra Civil Espanyola; la Llei 52/2007, del 26 de desembre, per la qual es reconeixien i ampliaven drets i s'establien mesures a favor dels qui van patir persecució o violència durant la Guerra Civil i la Dictadura (ja derogada), i la Llei 20/2022, de 19 d'octubre, de memòria democràtica.

Transcorreguda més d'una dècada des de l'aprovació de la Llei del Memorial Democràtic i de la coneguda com a "Llei de fosses", l'avaluació de l'aplicació de les normes esmentades i el suport donat per la societat catalana a les polítiques de memòria dutes a terme per la Generalitat de Catalunya conviden a continuar amb l'empresa, a anar més enllà en determinats aspectes i a afrontar nous reptes. A aquest efecte, cal refondre, completar i actualitzar la legislació vigent a Catalunya en matèria de memòria democràtica, i adequar-la a la nova regulació en matèria de protecció de dades personals.

La societat actual reclama aprofundir en les polítiques de memòria. Així, per exemple, les actuacions dutes a terme fins a dia d'avui per l'Administració de la Generalitat han permès geolocalitzar 887 fosses (508 de les quals estan confirmades i 379 són probables), referenciar 13.982 difunts i retornar les restes de 25 persones a les seves famílies. No obstant això, encara queden molts cossos per exhumar i identificar. Així mateix, és necessari eliminar els símbols franquistes de la via pública, el judici i la condemna de victimaris, o el reconeixement d'un ventall ampli de víctimes de les polítiques repressives, regressives i d'exclusió empreses per la dictadura franquista, com ara els infants sostrets a les seves famílies per motivacions ideològiques, de les persones que foren discriminades per raó de sexe o per la seva orientació o identitat sexual o de gènere, o, fins i tot, de la dona en general, sotmesa a una visió de gènere que establia la seva submissió jurídica, social i familiar i la seva cosificació.

L'informe del relator especial sobre la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició de 22 de juliol de 2014 (A/HRC/27/56/Add.1) analitza en detall les mesures preses a l'Estat espanyol per a la consolidació democràtica, la



remoció de símbols franquistes, l'educació, l'esclariment de la veritat, l'accés als arxius, la tasca de les institucions de memòria democràtica, els programes de reparacions o l'anul·lació de les sentències de tribunals creats durant la Guerra Civil i la dictadura franquista. L'informe clou amb un capítol de conclusions i de recomanacions. El relator de les Nacions Unides va destacar positivament en aquell informe les actuacions que s'han dut a terme a Catalunya en matèria de retirada dels símbols o monuments commemoratius del cop d'estat del 18 de juliol de 1936, de la victòria a la Guerra Civil i de la dictadura franquista, i explicita la creació i la possibilitat de consulta pública del mapa de símbols franquistes. Aquest informe també assenyalava, per a l'àmbit territorial de l'Estat espanyol, les limitacions pressupostàries en les exhumacions de fosses, el paper central que tenen els arxius en la promoció i en fer efectiu el dret a la veritat, així com els obstacles que tenen les víctimes per accedir a la justícia, entre d'altres qüestions. Són reptes als quals cal donar resposta amb plans d'actuació, així com des de la legislació, com recull la llei que es proposa.

Aquesta llei manté les actuacions que ja du a terme l'Administració de la Generalitat, com ara les relatives a la recerca, localització, recuperació i identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura, així com la dignificació d'espais. A aquests efectes, se seguiran elaborant el Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i mapes de localització. Així mateix, es continuaran adoptant mesures de reconeixement i reparació de les víctimes (actes de coneixement i homenatge, indemnitzacions a persones que hagin sofert repressió o privació de llibertat, i la reparació jurídica de les víctimes del franquisme). En l'àmbit institucional, es mantenen el Memorial Democràtic i el Comitè Tècnic Assessor per a la Recuperació i la Identificació de les Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista.

D'altra banda, la norma aprofundeix en determinats aspectes de les polítiques de memòria, com són el foment de la recerca i la divulgació de la memòria democràtica, l'educació i la formació en matèria de memòria democràtica, l'elaboració del Banc de la Memòria i la incorporació d'espais a la Xarxa d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya.

Finalment, la llei estableix noves mesures en l'àmbit dels documents que es puguin utilitzar com a testimoni i prova dels fets ocorreguts durant el període històric comprès entre la Segona República, la Guerra Civil i la transició a la democràcia; regula actuacions per a la localització i identificació dels infants separats o sostrets de les seves famílies; estableix mesures per a la reparació de persones que hagin sofert menyscabament injust del seu patrimoni i mesures de reconeixement de les entitats memorialistes; regula els Espais i els Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya; regula l'elaboració d'un Cens de simbologia franquista de Catalunya, adreçat a la seva retirada, i un Cens de símbols i altres elements retirats durant la Guerra Civil i la dictadura franquista; disposa la retirada de distincions, nomenaments, títols i honors institucionals a persones que van dirigir, van participar o van donar suport al cop d'estat de 1936 o al bàndol rebel durant la Guerra Civil, a dirigents de la dictadura franquista, a persones que van col·laborar amb la dictadura franquista o que van participar en el sistema repressiu, o a persones que van formar part del suport de la dictadura franquista a les potències de l'eix durant la Segona Guerra Mundial; preveu mesures per evitar actes públics d'exaltació o homenatge del franquisme i

contraris a la dignitat de les víctimes o dels seus familiars; així com la privació d'ajudes i subvencions públiques a persones físiques o jurídiques, públiques o privades, que hagin contravengut el que estableix aquesta Llei. La regulació es completa amb l'establiment d'un règim de sancions per als supòsits en què s'infringeixi el que disposa la Llei. Així mateix, la llei estableix les bases legals per efectuar els tractaments de dades personals necessaris per executar-la, i mesures en matèria d'accés a la informació.

La preservació de la memòria democràtica d'un país no només repara moralment les víctimes de la dictadura, sinó que és també una manera de prevenir la repetició de les greus violacions de drets humans que hi van tenir lloc. Apel·lar al passat per comprendre el present i afrontar el futur és un signe de cultura política de les societats desenvolupades.

3. Estructura de la norma

La norma s'estructura en una exposició de motius, deu títols, quinze disposicions addicionals, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i cinc disposicions finals.

El títol I, destinat a les disposicions generals, inclou els articles 1 i 2, relatius a l'objecte i àmbit d'aplicació de la Llei i als principis rectors, respectivament.

El títol II estableix les mesures relatives al dret a la veritat.

El títol III estableix les mesures relatives al dret a la justícia.

El títol IV fa referència al dret a la reparació de les víctimes. Aquest títol s'estructura en dos capítols: el capítol I, que regula la reparació i el reconeixement de les víctimes; i el capítol II, que regula les actuacions per cercar, localitzar, recuperar i identificar persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista.

El títol V regula el dret a la memòria com a garantia de no repetició.

El títol VI regula les entitats memorialistes.

El títol VI regula els Espais i Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya.

El títol VIII regula la simbologia franquista i l'enaltiment del franquisme.

El títol IX regula l'organització administrativa i institucional. Aquest títol inclou 3 capítols: el capítol I, dedicat a l'organització administrativa, el capítol II, dedicat al Memorial Democràtic, i el capítol III, dedicat a les relacions institucionals.

El títol X regula el règim sancionador.

Pel que fa a les disposicions de la part final, aquestes s'estructuren de la manera següent:

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- Disposicions addicionals.
- Disposició addicional primera. Accés a informació relativa a expedients de depuració d'empleats i empleades públics i altres professionals.
- Disposició addicional segona. Publicitat de les indemnitzacions reconegudes a persones que van patir privació de llibertat com a conseqüència dels supòsits establerts a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia.
- Disposició addicional tercera. Accés a la informació relativa a expedients penitenciaris i a altra documentació referent a la repressió de la dictadura franquista.
- Disposició addicional quarta. Protecció de les dades personals incloses al Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista, al Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i als altres tractaments de dades personals efectuats en aplicació d'aquesta llei.
- Disposició addicional cinquena. Classificació funcional de les entitats memorialistes.
- Disposició addicional sisena. Beneficis fiscals en tarifes.
- Disposició addicional setena. Retirada de simbologia franquista i creació del Cens de símbols i altres elements retirats durant la Guerra Civil i la dictadura franquista.
- Disposició addicional vuitena. Retirada de distincions, nomenaments, títols i honors institucionals.
- Disposició addicional novena. Programes de salut específics.
- Disposició addicional desena. Constitució de consorcis.
- Disposició addicional onzena. Gestió i resolució de conflictes.
- Disposició addicional dotzena. Rang reglamentari.
- Disposició addicional tretzena. Informe anual de seguiment de les actuacions en matèria de memòria democràtica.
- Disposició addicional catorzena. Informe d'avaluació de l'impacte de la Llei.
- Disposició addicional quinzena. Foment de la recerca i la divulgació d'altres períodes històrics.

5

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:25:01

Pàgina 5 de 26

1049

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Disposició transitòria. Possessió de restes humanes de víctimes i d'objectes i altres béns mobles associats.

Disposició derogatòria.

Disposicions finals.

- Disposició final primera. Aplicació supletòria d'altres normes.
- Disposició final segona. Adaptació dels estatuts del Memorial Democràtic.
- Disposició final tercera. Adaptació de les normes reguladores d'òrgans col·legiats.
- Disposició final quarta. Desenvolupament reglamentari.
- Disposició final cinquena. Entrada en vigor.

4. Marc normatiu en què la norma s'insereix

El marc normatiu en què s'insereix la norma que es proposa és el següent:

1. Normativa en matèria de memòria democràtica

1.1. Normativa de la Generalitat de Catalunya

- Estatut d'autonomia de Catalunya (article 54).
- Llei 11/2017, del 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme.
- Llei 10/2009, del 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes.
- Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic.
- Llei 21/2005, de 29 de desembre, de mesures financeres (disposició addicional cinquena).
- Llei 7/2004, de 16 de juliol, de mesures fiscals i administratives (disposició transitòria tercera).
- Llei 16/2001, de 29 de novembre, d'ampliació dels terminis de resolució del procediment i de presentació de sol·licituds concedits pel Decret 288/2000, de 31 d'agost, pel qual s'estableixen els requisits per regular les indemnitzacions de les persones incloses en els supòsits previstos per la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, i excloses dels beneficis de la disposició addicional divuitena dels pressupostos generals de l'Estat per als períodes 1990 i 1992.



Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- Decret 111/2010, de 31 d'agost, pel qual es desenvolupa reglamentàriament la Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes.
- Decret 145/2008, de 15 de juliol, pel qual s'aproven els Estatuts del Memorial Democràtic.
- Decret 330/2002, de 3 de desembre, pel qual es regulen les compensacions econòmiques de les persones menors de 65 anys el 31 de desembre de 2000 que van patir privació de llibertat i que es troben incloses en els supòsits previstos a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia.
- Decret 145/2001, de 29 de maig, pel qual es modifica el Decret 288/2000, de 31 d'agost, pel qual s'estableixen els requisits per regular les indemnitzacions de les persones incloses en els supòsits previstos a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, i excloses dels beneficis de la disposició addicional divuitena dels pressupostos generals de l'Estat per als períodes 1990 i 1992.
- Decret 288/2000, de 31 d'agost, pel qual s'estableixen els requisits per regular les indemnitzacions de les persones incloses en els supòsits previstos a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, i excloses dels beneficis de la disposició addicional divuitena dels pressupostos generals de l'Estat per als períodes 1990 i 1992.
- Ordre IRP/91/2010, de 18 de febrer, per la qual es crea la Xarxa d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya.

1.2. Normativa estatal

- Llei 20/2022, de 19 d'octubre, de memòria democràtica.
- Llei 52/2007, del 26 de desembre, per la qual es reconeixen i s'amplien drets i s'estableixen mesures a favor dels qui van patir persecució o violència durant la guerra civil i la dictadura (derogada).
- Llei 31/1991, de 30 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a 1992 (disposició addicional divuitena).
- Llei 4/1990, de 29 de juny, de Pressupostos Generals de l'Estat per a 1990 (disposició addicional divuitena).
- Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia.

2. Normativa en matèria de patrimoni cultural

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:25:01

Pàgina 7 de 26



Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

2.1. Normativa de la Generalitat de Catalunya

- Estatut d'autonomia de Catalunya (article 127).
- Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i gestió de documents.
- Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.
- Decret 183/2008, de 9 de setembre, del procediment per a la restitució a les persones físiques o jurídiques de caràcter privat dels documents confiscats amb motiu de la Guerra Civil.

Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

2.2. Normativa estatal

- Llei 21/2005, de 17 de novembre, de restitució a la Generalitat de Catalunya dels documents confiscats amb motiu de la Guerra Civil custodiats en l'Arxiu General de la Guerra Civil Espanyola i de creació del Centre Documental de la Memòria Històrica.
- Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol.

3. Normativa sobre procediment administratiu

3.1. Normativa de la Generalitat de Catalunya

- Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.
- Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

3.2. Normativa estatal

- Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.
- Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.
- Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

4. Altra normativa aplicable

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:25:01

Pàgina 8 de 26

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

4.1. Normativa de la Generalitat de Catalunya

- Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge.
- Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris.
- Decret 209/1999, de 27 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament que regula, amb caràcter supletori, els serveis funeraris municipals.
- Decret 297/1997, de 25 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de policia sanitària mortuòria.

5. Competència de la Generalitat per regular la matèria

D'acord amb l'establert a l'article 54 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, la Generalitat i els altres poders públics han de vetllar pel coneixement i el manteniment de la memòria històrica de Catalunya com a patrimoni col·lectiu que testimonia la resistència i la lluita pels drets i les llibertats democràtiques. Amb aquesta finalitat, han d'adoptar les iniciatives institucionals necessàries per al reconeixement i la rehabilitació de tots els ciutadans que han patit persecució com a conseqüència de la defensa de la democràcia i l'autogovern de Catalunya. La Generalitat ha de vetllar perquè la memòria històrica es converteixi en símbol permanent de la tolerància, de la dignitat dels valors democràtics, del rebuig dels totalitarismes i del reconeixement de totes les persones que han patit persecució a causa de llurs opcions personals, ideològiques o de consciència.

De conformitat amb l'article 127 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de cultura, la qual comprèn, en tot cas, la protecció del patrimoni cultural de Catalunya, que inclou la conservació, la reparació, el règim de vigilància i el control dels béns; la creació, la gestió, la protecció i l'establiment del règim jurídic dels centres que integren el sistema d'arxius, i l'establiment del règim jurídic dels béns documentals, així com la conservació i la recuperació dels béns que integren el patrimoni documental català.

D'acord amb l'article 150 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, correspon a la Generalitat, en matèria d'organització de la seva Administració, la competència exclusiva sobre l'estructura, la regulació dels òrgans i directius públics, el funcionament i l'articulació territorial, així com la competència exclusiva sobre les diverses modalitats organitzatives i instrumentals per a l'actuació administrativa.

Per la seva part, l'article 4 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya disposa que l'Administració de la Generalitat exerceix la potestat d'autoorganització mitjançant els òrgans i dins els límits establerts per la Constitució, per l'Estatut de Catalunya i per la resta de l'ordenament jurídic.

6. Relació de les disposicions afectades per l'Avantprojecte de llei i taula de vigències i derogacions resultants

9

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:25:01

Pàgina 9 de 26

1053



Relació de disposicions que es deroguen:

- a) Llei 16/2001, de 29 de novembre, d'ampliació dels terminis de resolució del procediment i de presentació de sol·licituds concedits pel Decret 288/2000, de 31 d'agost, pel qual s'estableixen els requisits per regular les indemnitzacions de les persones incloses en els supòsits previstos per la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, i excloses dels beneficis de la disposició addicional divuitena dels pressupostos generals de l'Estat per als períodes 1990 i 1992.
- b) Disposició transitòria tercera de la Llei 7/2004, de 16 de juliol, de mesures fiscals i administratives.
- c) Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic.
- d) Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes.
- e) Articles 93 i 94 de la Llei 11/2011, del 29 de desembre, de reestructuració del sector públic per a agilitar l'activitat administrativa.
- f) Article 77 de la Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de creació de l'impost sobre les estades en establiments turístics.
- g) Article 188 de la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni.
- h) Disposicions finals de la Llei 11/2017, del 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme.
- i) Article 11 del Decret 111/2010, de 31 d'agost, pel qual es desenvolupa reglamentàriament la Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes.

7. Regulació dels tractaments de dades personals

7.1. Tractaments de dades personals en l'Avantprojecte de llei

El Reglament general de protecció de dades estableix en el considerant 158 que les autoritats públiques o els organismes públics o privats que porten registres d'interès públic han de ser serveis obligats a adquirir, mantenir, avaluar, organitzar, descriure, comunicar, promoure i difondre registres de valor perdurable per a l'interès públic general i facilitar-ne accés, d'acord amb el dret de la Unió o dels estats membres. Els estats membres també han d'estar autoritzats a establir el tractament posterior de



Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

dades personals amb finalitats d'arxiu, per exemple a fi d'oferir informació específica relacionada amb el comportament polític sota antics règims d'estats totalitaris, el genocidi, els crims contra la humanitat, en particular l'Holocaust, o els crims de guerra.

La protecció de dades personals és un aspecte de la regulació establerta en l'Avantprojecte de Llei que ha estat objecte d'especial estudi ja que, per poder assolir els objectius establerts per la norma, és necessari tractar aquest tipus de dades.

Per executar la norma cal tractar dades relatives a persones vives, a persones desaparegudes i a persones mortes. Pel que fa a les persones desaparegudes respecte de les quals no consta una declaració judicial de defunció, l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (APDCAT), en dictàmens com el CNS 33/2010, IAI 49/2017, i IAI 19/2018, ha establert que les dades que hi fan referència queden dins l'àmbit d'aplicació de la normativa sobre protecció de dades. Per aquest motiu, bona part de les dades objecte dels tractaments queden subjectes a la normativa sobre protecció de dades, tot i que a la pràctica el seu tractament i la limitació a l'exercici dels drets no suposa un impacte per als drets i llibertats de les persones.

El marc legal actual en matèria de protecció de dades està format, principalment, pel *Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades)* i per la *Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals*.

L'article 6 del Reglament general de protecció de dades estableix les bases jurídiques que autoritzen el tractament de dades personals. Pel que fa a les Administracions públiques, les autoritats de protecció de dades (per exemple, l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, en l'informe 2018-0175) han interpretat que, atès l'establert en el considerant 43 de dit Reglament, la base jurídica del tractament en les relacions amb l'Administració, en aquells supòsits en què existeix una relació en la qual no pot raonablement predicar-se que existeixi una situació d'equilibri entre el responsable del tractament (l'Administració) i l'interessat (l'administrat), la base jurídica del tractament no seria el consentiment (art. 6.1.a) RGPD), sinó, segons els casos, el compliment d'una obligació legal (art. 6.1.c) RGPD) o el compliment d'una missió d'interès públic o l'exercici de poders públics (art. 6.1.e) RGPD).

En desplegament de l'article 6 esmentat, l'article 8 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, estableix que el tractament de dades personals només es pot considerar fonamentat en el compliment d'una obligació legal exigible al responsable o d'una missió duta a terme en interès públic o en l'exercici de poders públics, en els termes que preveu l'article 6.1.c) i e), respectivament, del Reglament general de protecció de dades, quan així ho prevegi una norma de dret de la Unió Europea o una norma amb rang de llei. Per tal de donar compliment als preceptes esmentats, l'Avantprojecte de Llei de memòria democràtica estableix (mitjançant una norma de rang de llei) les bases jurídiques que permeten a l'Administració efectuar els tractaments de dades personals necessaris per executar el que la mateixa llei disposa i poder assolir els objectius que s'hi estableixen.



Així, per exemple, a diferència de la redacció originària de la Llei 10/2009, del 30 de juny, els tractaments de dades personals no es fonamenten en el consentiment de les persones interessades ja que, d'acord amb l'exposat, s'ha considerat que pot haver un desequilibri entre l'interessat i el responsable del tractament i, per tant, el consentiment no es pot prestar lliurement en totes les circumstàncies d'aquesta situació particular. La base jurídica dels tractaments és complir una missió realitzada en interès públic (article 6.1.e RGPD) o el compliment d'una obligació legal (article 6.1.c RGPD).

Així mateix, l'Avantprojecte de llei inclou preceptes que estableixen expressament la possibilitat d'efectuar tractaments de dades personals específics amb les finalitats concretes que s'hi determinen, com a mitjà necessari per donar compliment als objectius globals establerts per aquesta norma. Aquestes previsions volen, d'una banda, superar les limitacions amb què es trobava el personal de la direcció general competent en matèria de memòria democràtica a l'hora de desenvolupar les seves tasques i, d'altra banda, poder desenvolupar de manera eficaç i eficient les noves competències atribuïdes per l'Avantprojecte de llei a l'Administració de la Generalitat i les entitats dependents i vinculades. Els preceptes esmentats són, principalment, els següents: 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 18, 24, 29, i les disposicions addicional primera a quarta.

L'Avantprojecte de llei conté una disposició addicional específica (la quarta) que té per objecte regular els aspectes relatius als tractaments de dades personals que són necessaris per executar la Llei i que, per qüestions de tècnica normativa, no es poden incloure en l'articulat de la norma. La disposició addicional esmentada dona compliment a l'establert a la Sentència del Tribunal Constitucional 76/2019, de 22 de maig, la qual conté la doctrina sobre les característiques i el contingut que ha de tenir la normativa que reguli aspectes amb incidència en el dret a la protecció de dades.

Els tractaments estructurats com a fitxers a què fa referència dita disposició addicional són els següents:

1. Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista.
2. Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista.
3. Tractament de dades de combatents antifeixistes.
4. Procediments sancionadors per vulneració de la Llei de memòria democràtica de Catalunya.
5. Tractament de dades genètiques.

7.2. Tractaments de categories especials de dades

Els tractaments de dades regulats en l'Avantprojecte de llei inclouen categories especials de dades personals, regulades a l'article 9.1 RGPD. En el cas del Cens de víctimes (del qual el Cens de persones desaparegudes és una explotació), les dades de la repressió patida (les quals poden ser, entre d'altres, raons ideològiques, religioses, ètniques, relatives a l'orientació sexual, etc.) s'inclouen dins d'aquesta categoria. En el cas del tractament de dades de combatents antifeixistes, es poden incloure el mateix tipus de dades. Així mateix, en el cas dels tractaments de dades

genètiques, aquest tipus de dades també reben aquesta qualificació. D'acord amb dit precepte, les categories especials de dades no poden ser objecte de tractament, llevat que concorri alguna de les causes de l'article 9.2. En conseqüència, l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica també conté previsions adreçades a donar compliment al Reglament general de protecció de dades en aquest aspecte.

En el cas dels tractaments regulats a l'Avantprojecte de llei, el tractament de les categories especials de dades es fonamenta en les finalitats d'arxiu en interès públic, amb finalitats de recerca científica i històrica i amb finalitats estadístiques (article 9.2.j), així com per raons d'un interès públic essencial (article 9.2.g), com és l'execució de les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica amb la finalitat de fer efectius els principis de justícia transicional, establerts pel dret internacional, de veritat, justícia, reparació de les víctimes i garanties de no repetició, l'aplicació dels quals és necessària en supòsits de violacions greus dels drets humans i del dret internacional humanitari comeses de manera massiva a conseqüència de conflictes bèl·lics o de règims totalitaris, supòsits en què l'experiència ha demostrat que la justícia ordinària no resulta factible ni hi dona una resposta adequada. Aquests principis tenen com a objectiu conèixer la veritat sobre els abusos del passat i la sort que van córrer les persones desaparegudes, investigar els fets succeïts i determinar-ne les persones autores, evitar la victimització i reparar el dany causat, reconèixer les persones que es van significar per la seva defensa dels drets i les llibertats, i evitar que fets similars es puguin repetir en l'esdevenidor, amb l'objectiu de contribuir a la cohesió social i garantir la pau del present i del futur.

Cal tenir en compte que la Sentència del Tribunal Constitucional 76/2019, de 22 de maig, disposa que la llei que estableixi ingerències en el dret fonamental a la protecció de dades de les persones interessades ha d'explicitar de manera expressa quin és l'interès públic essencial que fonamenta dites ingerències, i rebutja que la identificació de les finalitats legítimes de la restricció al dret es pugui efectuar mitjançant conceptes genèrics o fórmules vagues. Per aquest motiu, en la disposició addicional quarta de l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica, en l'epígraf relatiu a la licitud de cadascun dels tractaments que s'esmenten, s'inclou, a més de la base jurídica de l'article 6.1 del Reglament general de protecció de dades, la referència a les circumstàncies de l'article 9.2 que legitimen el tractament, i explicita l'interès públic essencial al qual es fa referència, en el cas de la lletra g) d'aquest darrer precepte.

7.3. Tractament de dades relatives a infraccions i sancions administratives

Pel que fa a al tractament de les dades relatives als procediments sancionadors instruïts d'acord amb l'Avantprojecte de llei, cal tenir en compte que l'article 27 de la Llei orgànica 3/20018, de 5 de desembre, estableix especialitats per als tractaments de dades relatives a infraccions i sancions administratives. L'apartat 1 de l'article esmentat estableix que els responsables d'aquests tractaments han de ser els òrgans competents en el procediment sancionador, i que el tractament s'ha de limitar a les dades estrictament necessàries per a la finalitat perseguida pel tractament, que ha de ser necessàriament l'establiment d'una sanció per incompliment de la llei.

Ara bé, l'apartat 2 de l'article 27 estableix que "quan no es compleixi alguna de les condicions previstes en l'apartat anterior, els tractaments de dades referides a



infraccions i sancions administratives han de comptar amb el consentiment de l'interessat o estar autoritzats per una norma amb rang de llei, en la qual s'han de regular, si s'escau, garanties addicionals per als drets i llibertats dels afectats”.

D'acord amb aquest precepte, en el cas estudiat, es preveu que el responsable del tractament cedeixi dades a altres persones jurídiques. S'efectua, per tant, un altre tractament de dades personals, que consisteix a transferir dades contingudes en aquesta base de dades per part del departament competent en matèria de memòria democràtica a un altre ens administratiu que té entre les seves funcions atorgar subvencions (per exemple, el Memorial Democràtic). La transferència de dades s'efectua perquè l'entitat de què es tracti comprovi si la persona sol·licitant d'una subvenció ha estat sancionada en matèria de memòria democràtica. Aquest tractament, per tant, ha d'estar autoritzat per una norma amb rang de llei. Cal tenir en compte, a més, que algunes de les infraccions tipificades a l'Avantprojecte de llei podrien incidir en la ideologia de les persones, la qual és una dada especialment protegida per l'art. 9.1 RGPD.

La cessió de dades està justificada pel fet que les entitats i administracions públiques a les quals se cedeixen les dades necessiten conèixer aquesta informació per poder exercir les seves competències, ja que la mateixa llei estableix com a sancions per la comissió d'infraccions en matèria de memòria democràtica, d'una banda, amb la pèrdua del dret a obtenir subvencions o ajuts públics en matèria de memòria democràtica durant un determinat període i, d'altra banda, amb el reintegrament total o parcial de la subvenció o ajut en matèria de memòria democràtica concedit. Per tant, disposar d'aquesta informació és necessari perquè l'entitat a la qual se cedeixen les dades pugui tramitar i resoldre els seus procediments.

7.4. Limitacions a l'exercici dels drets dels interessats

Passats més de quinze anys des que l'Administració de la Generalitat va començar a desenvolupar polítiques de memòria democràtica, s'és conscient de l'interès que la informació continguda en el Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista, el Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i els tractaments de dades genètiques té actualment i l'interès que continuarà tenint en el futur. També serà d'interès conservar les dades del tractament de dades de combatents antifeixistes (encara inexistent). Per aquest motiu, la disposició addicional quarta estableix que dita informació és de conservació permanent i, en concordança amb aquest fet, estableix límits a l'exercici dels drets per part de les persones interessades. Aquestes limitacions s'estableixen amb compliment de l'establert a l'article 23 del Reglament general de protecció de dades (RGPD).

En aplicació de l'article 23.1.i) RGPD (relatiu a la protecció de l'interessat o dels drets i les llibertats dels altres), es limita la possibilitat de supressió de determinades dades en base a l'interès públic del tractament, i en particular, d'una banda, al dret de les víctimes i de la societat en general que es garanteixi la verificació dels fets i el coneixement públic dels motius i de les circumstàncies en què es van cometre violacions dels drets humans o violacions greus de les normes internacionals sobre drets humans durant el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de

la fi de la Guerra Civil i, en cas de mort o desaparició, sobre la sort que va córrer la víctima i l'esclarament del seu parador, i d'altra banda, al dret de la ciutadania a conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i en concret, de les accions, les actuacions i les actituds de lluita en favor dels drets i les llibertats que formen part de la memòria democràtica i reconèixer les persones que es van distingir en la defensa dels drets i les llibertats.

En el cas dels tractaments que contenen dades facilitades per persones vives que poden haver mort, la limitació al dret de supressió troba empara en l'article 3 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i de garantia dels drets digitals, el qual estableix que els familiars i hereus d'una persona morta no poden exercir el dret esmentat quan així ho estableixi una norma amb rang de llei.

Finalment, cal tenir en compte que, d'acord amb l'article 21.6 RGPD, si les dades personals es tracten amb finalitats de recerca científica o històrica o amb finalitats estadístiques, l'interessat no pot oposar-se al tractament de dades personals que l'afecten si dit tractament és necessari per complir una missió realitzada per raons d'interès públic, circumstància que es dona en el cas objecte d'estudi.

7.5. Valoració dels riscos per als drets i les llibertats dels interessats que suposa la limitació dels drets

D'acord amb l'article 23.2 RGPD, qualsevol mesura legislativa esmentada a l'article 23.1 ha de contenir, com a mínim, disposicions específiques relatives a:

- a) La finalitat del tractament o les categories de tractament.
- b) Les categories de dades personals de què es tracta.
- c) L'abast de les limitacions establertes.
- d) Les garanties per evitar transferències o accessos il·lícits o abusius.
- e) La determinació del responsable o de categories de responsables.
- f) Els terminis de conservació i les garanties que s'hi apliquen, tenint en compte la naturalesa, l'abast, els objectius i les categories del tractament.
- g) Els riscos per als drets i les llibertats dels interessats.
- h) El dret dels interessats a ser informats sobre la limitació, tret que pugui ser perjudicial per a les finalitats d'aquesta limitació.

Pel que fa a l'apartat g), la valoració dels riscos que comporten les restriccions per als drets i les llibertats de l'interessat s'ha d'efectuar en l'exposició de motius de la norma o en les memòries que acompanyen el projecte normatiu (d'acord amb la Guidelines 10/2020 on restrictions under Article 23 GDPR).

Tal com s'ha indicat, la informació continguda en el Cens de víctimes pot incloure dades relatives a la causa de la repressió patida (que poden ser, per exemple, raons ideològiques, religioses, ètniques, relatives a l'orientació sexual, etc.) així com dades relatives a les circumstàncies en què es va produir la vulneració de drets o la mort. Aquesta informació pot incidir en el dret a l'honor i a la intimitat personal i familiar. En cas d'incloure fotografies, pot incidir en el dret a la pròpia imatge. Així mateix, s'efectuen tractaments de dades de combatents antifeixistes (que, com en el cas del Cens de víctimes, pot incloure dades relatives a la ideologia, religió, ètnia, orientació



sexual...) i de dades genètiques (les quals també constitueixen categories especials de dades) i dades referents a procediments sancionadors (que poden estar relacionades amb dades relatives a la ideologia).

Atès que l'Avantprojecte de llei limita, en determinats casos, l'exercici del dret de supressió de les persones interessades, cal valorar quins riscos suposa el tractament per a aquestes persones.

El Cens de víctimes pot incloure dades de persones vives i de persones mortes, declarades mortes o desaparegudes respecte de les quals no consta una declaració de defunció. Pel que fa a les persones mortes, la normativa reguladora de la protecció de dades personals no els és aplicable, d'acord amb l'article 2.2.b) de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i de garantia dels drets digitals. Pel que fa a les persones desaparegudes respecte de les quals no consta una declaració judicial de defunció, com s'ha indicat, l'APDCAT (Dictamen CNS 33/2010, IAI 49/2017, i IAI 19/2018) ha establert que les dades que hi fan referència queden dins l'àmbit d'aplicació de la normativa sobre protecció de dades.

Es preveu que la majoria de víctimes que constaran en el Cens de víctimes siguin persones mortes, declarades mortes o desaparegudes respecte de les quals no consta una declaració de defunció, i que s'hi incloguin perquè els familiars hagin sol·licitat la intervenció del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica. Per aquest motiu, no es preveu que hi hagi un nombre elevat de persones interessades que desitgin exercitar el dret de supressió. El mateix es pot dir sobre els tractaments de dades de combatents i de dades genètiques.

Pel que fa a les dades relatives a persones la recerca de les quals s'ha efectuat d'ofici per l'Administració o dades que la persona interessada que ha sol·licitat la recerca no vulgui que es difonguin perquè consideri que poden vulnerar la seguretat, l'honor, la intimitat o la imatge de les persones afectades, cal tenir en compte que l'accés al Cens és restringit ja que, tal com estableix l'Avantprojecte de llei, l'accés de terceres persones s'efectua en els termes establerts per la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, la Llei 10/2001, de 30 de juliol, d'arxius i gestió de documents, i la mateixa norma, les quals limiten l'accés a la informació que pugui vulnerar els drets esmentats. També està limitat l'accés a les dades de combatents antifeixistes, dades genètiques i a les dades d'infraccions administratives, d'acord amb la normativa esmentada.

Finalment, cal recordar que el Tribunal Constitucional, en la Sentència 43/2004, de 23.3.2004, va establir que els estudis historiogràfics queden emparats per la llibertat de creació i producció científica de l'article 20.1.b) de la Constitució, i que la investigació sobre fets protagonitzats en el passat per persones mortes ha de prevaldre sobre els drets d'aquestes persones quan efectivament s'ajusti als usos i mètodes característics de la ciència historiogràfica. Segons el Tribunal Constitucional, només d'aquesta manera es fa possible la investigació històrica.

Per tot l'exposat, cal concloure que el tractament de les dades personals del Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista, el Cens de persones

desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, el tractament de dades de combatents antifeixistes i els tractaments de dades genètiques i la limitació del dret de supressió garantirà en tot cas el respecte als drets de les persones afectades, d'acord amb la doctrina constitucional establerta en aquest àmbit. La limitació és proporcional als fins perseguits, atès el dret de les víctimes i de la societat en general que es garanteixi la verificació dels fets i el coneixement públic dels motius i de les circumstàncies en què es van cometre violacions dels drets humans o violacions greus de les normes internacionals sobre drets humans durant el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil i, en cas de desaparició, sobre la sort que va córrer la víctima i l'esclariment del seu parador; i el dret de la ciutadania a conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i en concret, de les accions, les actuacions i les actituds de lluita en favor dels drets i les llibertats que formen part de la memòria democràtica, i la necessitat de reconèixer les persones que es van distingir en la defensa dels drets i les llibertats.

7.6. Règim d'accés a informació amb dades personals

7.6.1. Accés a informació relativa a expedients de depuració de funcionaris públics i professionals

Com s'ha indicat, el Reglament general de protecció de dades estableix en el considerant 158 que les autoritats públiques o els organismes públics o privats que porten registres d'interès públic han de ser serveis obligats a adquirir, mantenir, avaluar, organitzar, descriure, comunicar, promoure i difondre registres de valor perdurable per a l'interès públic general i facilitar-ne accés, d'acord amb el dret de la Unió o dels estats membres. Els estats membres també han d'estar autoritzats a establir el tractament posterior de dades personals amb finalitats d'arxiu, per exemple a fi d'oferir informació específica relacionada amb el comportament polític sota antics règims d'estats totalitaris, el genocidi, els crims contra la humanitat, en particular l'Holocaust, o els crims de guerra.

La disposició addicional primera de l'Avantprojecte de llei estableix mesures específiques per permetre l'accés a informació relativa a expedients de depuració de funcionaris públics i professionals.

En l'apartat 1, es permet l'accés al nom i els cognoms de persones a les quals es va instruir un procediment de depuració de personal i, en cas que constin, a la data d'inici del procediment i el número del procediment dels documents que estan en poder d'Administracions públiques i altres ens obligats a donar compliment al dret d'accés a la informació pública de la ciutadania.

Els procediments esmentats van ser instruït en base, principalment, a les disposicions següents:

a) Decret número 108, de 13 de setembre de 1936, declarant fora de la llei els partits o agrupacions polítiques que des de la convocatòria de les eleccions celebrades el 16 de febrer darrer han integrat l'anomenat Front Popular, assenyalant-se les mesures i



sancions que s'hauran d'adoptar tant sobre aquelles com sobre els funcionaris públics i els de les empreses subvencionades per l'Estat.

b) Decret número 93, de 3 de desembre de 1936, declarant cessants, sense formació d'expedient, tots els funcionaris que es trobin fora de la seva residència, en territori alliberat, sense la deguda autorització.

c) Decret llei de 9 de desembre de 1936, dictant regles per a la separació definitiva del servei de tota classe d'empleats.

d) Ordre de 28 de gener de 1939 dictant normes per a la depuració del personal dependent del Ministeri d'Educació Nacional que prestava servei en les províncies catalanes.

e) Llei de 10 de febrer de 1939 fixant normes per a la depuració de funcionaris públics, i les Ordres que la desenvolupen (Ordre de 12 de març de 1939 sobre depuració de funcionaris de l'Administració local, en relació amb el Moviment Nacional; Ordre d'11 de novembre de 1939 sobre depuració de funcionaris, en situació d'excedència o en expectació de destinació, dels cossos de l'Administració local; Ordre de 21 de desembre de 1951 per la qual es dicten normes per tal que les corporacions locals puguin procedir, en determinats casos, a revisar els expedients de depuració polític-social dels seus funcionaris, entre d'altres).

f) Decret de 27 de febrer de 1939 sobre depuració de funcionaris de corporacions i empreses concessionàries de serveis públics.

g) Ordre de 28 de febrer de 1939 sobre depuració de funcionaris i empleats d'entitats benèfiques.

L'apartat 1 de la disposició addicional primera fa referència a les disposicions en base a les quals és més probable que s'hagi instruït un procediment la documentació del qual estigui en poder de l'Administració, ja que eren d'aplicació a personal funcionari. No obstant això, s'ha optat per establir un numerus apertus, per dos motius:

- D'una banda, la normativa sobre depuració de personal és molt extensa. Això dificulta tant l'elaboració d'una relació completa de normes com fer-ne referència en la disposició addicional primera.

- D'altra banda, cal recordar que la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern defineix com a informació pública la informació elaborada per l'Administració i la que aquesta té en el seu poder com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions. Per tant, el concepte inclou documents no produïts per l'Administració i que, per motius diversos, té en el seu poder. Per tant, és possible que l'Administració disposi de documents basats en disposicions adreçades a depurar col·lectius que no són personal al seu servei (com ara l'Ordre de 14 de maig de 1938 fent extensiva la depuració del personal docent de l'ensenyament privat, i l'Ordre de 6 d'octubre de 1939 donant normes per a la depuració pels Col·legis de Metges de la conducta polític-social dels seus membres).

Davant d'aquesta situació, i atesa la facilitat de determinar quina és la normativa que té per finalitat depurar personal (atès que el seu contingut és clar i explícit), s'ha optat per finalitzar el redactat de l'apartat 1 amb una referència genèrica a les normes que tenen per finalitat depurar personal.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

L'apartat 2 de la disposició addicional primera permet comunicar les mateixes dades (el nom i els cognoms de persones afectades i, en cas que constin, la data d'inici del procediment i el número del procediment) dels procediments de depuració de professionals instruïts per col·legis professionals i entitats de naturalesa anàloga, per causes polític-socials, durant el període comprès entre el 8 de setembre de 1936 i el 27 d'abril de 1976.

La Llei 19/2014, del 29 de desembre, és aplicable als col·legis professionals i les corporacions de dret públic en allò que afecta l'exercici de llurs funcions públiques, tal com estableix l'article 3.1.b).

Les dates esmentades es corresponen amb la data en què va ser aprovat el *Decret número 101, dictant regles a què han de subjectar-se les presentacions d'empleats públics que es trobin fora de la seva residència oficial, fixant-se les normes que han d'observar les autoritats i centres per normalitzar la situació d'aquells funcionaris*, i la data en què va ser publicat el *Decret 840/1976, de 18 de març, pel qual s'estenen els efectes del Decret de 5 de desembre de 1975 als funcionaris de corporacions i empreses concessionàries de serveis públics*.

En el cas de l'apartat 2, s'ha optat per no incloure referències normatives ja que, en el cas de dites entitats, la depuració dels professionals es podia efectuar sense subjecció a cap norma (per exemple, podia consistir a no tramitar la sol·licitud de col·legiació d'un nou professional).

L'apartat 3 de la disposició addicional primera permet que les persones que en van ser víctimes i les persones que acreditin estar realitzant una investigació historiogràfica puguin accedir a la dada consistent en el nom i els cognoms de les persones que van prestar serveis en entitats bancàries, caixes d'estalvis, associacions culturals, clubs esportius i federacions esportives i que van ser-ne objecte de depuració professional en el període comprès entre el 8 de setembre de 1936 i el 27 d'abril de 1976, en cas que dita dada consti en documents privats integrants del patrimoni documental de Catalunya.

A diferència dels casos dels dos apartats anteriors, en l'apartat 3 l'accés es limita a les persones víctimes i investigadores, ja que aquest apartat fa referència a documents privats. Respecte l'accés als documents privats, l'article 13.c) de la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i gestió de documents estableix que les persones titulars de documents privats que formin part del patrimoni documental han de permetre-hi l'accés a les persones que acreditin documentalment la condició d'investigadores. La redacció proposada per a l'apartat 3 de la disposició addicional primera estén l'accés també a la víctima, atès el dret d'accés establert per la normativa sobre protecció de dades personals.

L'article 37 de la mateixa Llei estableix que els investigadors poden accedir als documents privats integrants del patrimoni documental en els termes establerts per l'article 13.c), tot respectant els límits generals al dret d'accés establerts legalment. Dits límits generals són establerts per la Llei 19/2014, del 29 de desembre.

19

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:25:01

Pàgina 19 de 26

1063



Aquest Avantprojecte de llei, de la mateixa manera que va fer en el seu dia la Llei 11/2017, de 4 de juliol, de reparació jurídica de víctimes del franquisme, introdueix una excepció al règim general d'accés a dades especialment protegides de persones físiques establert pels articles 23 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre i 36 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol, en el sentit que es faci difusió de determinades dades amb la finalitat de reparar les persones que, com a mitjà de repressió, van ser sotmeses a procediments i processos il·legals i sense garanties, de restablir-ne la seva dignitat i de fer efectius els principis de veritat, justícia, reparació i garanties de no repetició, tal com exigeixen les víctimes, la ciutadania i la comunitat internacional.

Cal tenir en compte que les sancions imposades en base a normes sobre depuració de funcionaris ja havien estat revisades d'ofici i anul·lades per disposicions com el Decret 3357/1975, de 5 de desembre, pel qual es declaren revisades d'ofici i anul·lades les sancions administratives acordades de conformitat amb l'establert en la Llei de 10 de febrer de 1939, de responsabilitat política i el Decret 840/1976, de 18 de març, pel qual s'estenen els efectes del Decret de 5 de desembre de 1975 als funcionaris de corporacions i empreses concessionàries de serveis públics. Per tant, no haurien de considerar-se pròpiament dades relatives a la comissió d'infraccions, de manera que la informació es podria considerar accessible atès el temps transcorregut des que es va produir el document, d'acord amb els articles 24 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre i 36 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol –que estableix un termini de 30 anys a aquest efecte, amb caràcter general-. No obstant això, per tal d'establir criteris clars i uniformes a l'hora de permetre l'accés a dita informació i per seguretat jurídica, s'ha considerat necessari establir una previsió legal expressa en aquest sentit.

L'establiment de l'accessibilitat a la dades esmentades es justifica pel fet que, si es parteix de considerar dits documents com a informació relativa a infraccions administratives, només són accessibles si la persona afectada hi consent expressament l'accés per un escrit que ha d'acompanyar la sol·licitud corresponent. En cas que la persona sigui morta, s'aplicarien els terminis establerts a l'article 36 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol. Ara bé, el fet de no conèixer el nom de les persones afectades impedeix a la persona sol·licitant de la informació sol·licitar el consentiment de la persona interessada o, alternativament, esbrinar quina és la data de la mort per determinar si han transcorregut els terminis establerts. Cal tenir en compte que, com estableix l'article 34 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, la mera indicació de l'existència o no de les dades (en aquest cas, comunicar que existeix un procediment de depuració instruït a una determinada persona) incorre en una de les limitacions del dret d'accés a la informació pública, per la qual cosa no es pot facilitar el nom de la persona afectada. Aquest fet determina que, a la pràctica, la documentació no sigui accessible, i no sigui possible donar compliment als principis de justícia transicional de veritat, justícia, reparació i garanties de no repetició establerts pel Dret internacional (concretament, pel *Conjunt de principis actualitzat per a la protecció i la promoció dels drets humans mitjançant la lluita contra la impunitat*, adoptat per Nacions Unides el 8 de febrer de 2005) que persegueixen els estudis que es volen realitzar en aquest àmbit.

El nom de la persona afectada i, si consta, la identificació de l'expedient és la informació mínima indispensable per fer accessible, si escau, la informació relativa a la depuració de professionals, de manera que la mesura establerta consistent a

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

permetre l'accés a dita informació és idònia, necessària i proporcional per assolir els fins perseguits, els quals ja han estat exposats i justificats.

7.6.2. Accés a informació relativa a les indemnitzacions a favor d'aquelles persones que van patir privació de llibertat com a conseqüència dels supòsits establerts a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia

Per motius anàlegs als exposats en l'apartat 7.6.1, s'inclou una disposició addicional que té per objecte fer pública una llista de les indemnitzacions concedides en base al *Decret 288/2000, de 31 d'agost, pel qual s'estableixen els requisits per regular les indemnitzacions de les persones incloses en els supòsits previstos a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, i excloses dels beneficis de la disposició addicional divuitena dels pressupostos generals de l'Estat per als períodes 1990 i 1992 i al Decret 330/2002, de 3 de desembre, pel qual es regulen les compensacions econòmiques de les persones menors de 65 anys el 31 de desembre de 2000 que van patir privació de llibertat i que es troben incloses en els supòsits previstos a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, en què constin el número d'expedient, la data d'inici del procediment, el nom i els cognoms de la persona que va patir privació de llibertat, el sexe, el lloc i les dates de reclusió, i el temps total de reclusió. En aquest cas, a més de la finalitat reparadora, la publicitat té per objecte permetre que la ciutadania tingui coneixement de l'ús que fa l'administració dels recursos públics.*

7.6.3. Accés a informació relativa a expedients penitenciaris

S'inclou a la disposició addicional tercera la regulació de l'accés a la informació relativa a expedients penitenciaris i a altra documentació referent a la repressió de la dictadura franquista.

La Llei 11/2017, del 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme va autoritzar l'Arxiu Nacional de Catalunya a fer pública una llista dels processos instruits i de les sentències adoptades d'acord amb el Ban del 28 de juliol de 1946, el Decret del 31 d'agost de 1936, el Decret número 55 de l'1 de novembre de 1936, la Llei del 2 de març de 1943, la Llei del 18 d'abril de 1947, el Decret 1794/1960, del 21 de setembre, i el Decret Llei 10/1975, del 26 d'agost, en què constin el número de procediment, la persona física o jurídica encausada i la condemna imposada. Així mateix, autoritza l'Arxiu Nacional de Catalunya perquè actualitzi la llista. L'Avantprojecte de llei de memòria democràtica recull també aquesta previsió.

D'acord amb la informació que consta a l'Arxiu Nacional de Catalunya, bona part de les persones referenciades a la llista de reparació jurídica de víctimes del franquisme disposen també d'un expedient penitenciari. En concret, de les 1.671 persones executades residents a la província de Barcelona documentades als Sumaríssims, en 1.581 casos l'Arxiu Nacional de Catalunya en conserva el seu expedient penitenciari (un 95% dels supòsits).

Les persones que desitgen accedir a la informació continguda a la llista esmentada també estaran, en la majoria de casos, interessades a accedir a l'expedient penitenciari, atesa la seva complementarietat per a l'estudi de la repressió franquista a Catalunya. L'accés a aquesta informació té el mateix interès públic que la informació

21

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:25:01

Pàgina 21 de 26

continguda a la llista de reparació jurídica de víctimes del franquisme, pel que es considera congruent que l'Avantprojecte de Llei de memòria democràtica estableixi l'accessibilitat a determinades dades dels expedients penitenciaris i d'expedients amb finalitat anàloga.

Com en el cas de la documentació relativa a la depuració de professionals, les dades indicades a la disposició addicional tercera és la informació mínima indispensable per fer accessible, si escau, la informació relativa als expedients penitenciaris i altra documentació generada per òrgans i ens al servei de la repressió de la dictadura franquista, de manera que la mesura establerta consistent a permetre l'accés a dita informació és idònia, necessària i proporcional per assolir els fins perseguits, com s'ha justificat en l'apartat 7.6.1 d'aquesta memòria.

7.6.4. Règim d'accés especial a documents per a la recuperació de la memòria democràtica

La disposició addicional primera de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern estableix la possibilitat d'establir regulacions especials del dret d'accés a la informació pública. D'acord amb l'informe de la Comissió de Garantia del Dret d'accés a la Informació Pública emès, amb caràcter preceptiu, el 8 de juny de 2022 durant la tramitació de l'Avantprojecte de Llei de memòria democràtica de Catalunya, els documents per a la recuperació de la memòria democràtica han de tenir un règim d'accés específic. Segons dit informe, "Resultaria, per tant, justificat establir en la Llei de memòria democràtica de Catalunya un règim jurídic reforçat d'accés per a tota la ciutadania a aquests fons documentals, amb la finalitat i missió de fomentar la consciència individual i social del perill per als drets humans de les opcions no democràtiques i de garantir el dret a la veritat de la ciutadania, compensant així el dèficit en transparència dels poders públics del franquisme; resulta igualment justificat establir un règim encara més reforçat d'accés als estudiosos i investigadors de l'època per a la creació d'un estudi o obra periodística, literària o cinematogràfica, considerant l'impacte que tindrà la seva obra en l'objectiu de recuperació de la memòria col·lectiva i la divulgació de la repressió i vulneració de drets humans i polítics llargament ocultats pels poders públics. Finalment, i quant a les víctimes, el seu accés a la informació relacionada amb la repressió patida ha de ser pràcticament il·limitat, perquè es fonamenta en un dret reforçat a la veritat i la justícia i, per tant, i s'ha de garantir tant respecte dels arxius i fons documentals públics com privats, tenint present que, en tant que es tracta d'un accés a dades personals pròpies, no s'hauria de veure sotmès al procediment ordinari de la Llei de transparència, ni als terminis de la Llei d'arxius."

D'acord amb l'exposat, l'article 7 de l'Avantprojecte de Llei regula accessos específics per a les víctimes i els familiars de víctimes, així com un procediment perquè les persones que, per tal d'exercir el seu dret fonamental a la llibertat de producció i creació literària, artística i científica, necessitin accedir a informació no accessible d'acord amb el règim general d'accés, puguin fer-ho, si escau d'acord amb dit article.

Aquest règim d'accés, doncs, se suma a l'accessibilitat a certes dades determinada per les disposicions addicionals primera, segona i tercera.

8. Procediment de consulta ciutadana prèvia

L'Acord de Govern de 22 de gener de 2019, relatiu a l'oportunitat de les iniciatives legislatives del Govern i a la seva consulta pública estableix que la memòria ha d'incloure la procedència d'efectuar la consulta pública prèvia en l'elaboració dels avantprojectes de llei, o bé la justificació de les excepcions que hi puguin concórrer. Aquest mecanisme també és necessari per donar compliment al que disposen els articles 62 i 64 de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, en especial, per garantir la participació en l'elaboració de les memòries d'avaluació.

En el marc de la tramitació d'aquest Avantprojecte de llei, s'ha considerat oportú obrir un procediment de consulta ciutadana prèvia. La consulta pública prèvia a l'Avantprojecte de llei integral de la memòria democràtica es va iniciar a través del portal Participa de la Generalitat de Catalunya el 9 de novembre de 2018 i va finalitzar el 9 de desembre de 2018.

Durant aquest període, el nombre d'aportacions fetes per la ciutadania al portal Participa va ser de 28, per part de 21 persones. Totes van fer les aportacions a títol personal.

L'informe del resultat de la consulta pública prèvia es pot consultar a l'enllaç següent: <https://participa.gencat.cat/processes/memoriademocratica>.

9. Participació ciutadana en l'elaboració de les normes

L'article 69.1 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern regula la participació ciutadana en l'elaboració de les normes i estableix que les persones tenen el dret de participar, per mitjà de la presentació de propostes i suggeriments, en les iniciatives normatives que promou l'Administració pública. Aquest dret es pot exercir amb relació a les iniciatives normatives en què, per la importància que tenen o per la matèria que regulen, l'Administració pública considera pertinent obrir aquest procés participatiu des de l'inici de la tramitació del procediment administratiu.

En aquest cas, no es considera necessari obrir el tràmit l'esmentat ja que, com s'ha indicat, en el marc de la tramitació de l'Avantprojecte de llei en va obrir un procediment de consulta ciutadana prèvia durant el termini d'un mes. A més, s'ha dut a terme un tràmit d'informació pública. La realització d'aquests dos tràmits es consideren suficients per garantir la participació de la ciutadania en la redacció de l'Avantprojecte.

10. Relació motivada de les persones i les entitats a les quals s'ha d'atorgar el tràmit d'audiència

L'article 36.4 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern disposa que els projectes de llei que afecten els drets o els interessos



Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

legítims de la ciutadania i d'entitats s'han de sotmetre al tràmit d'audiència de les persones interessades i s'ha de valorar la procedència de sotmetre l'expedient a informació pública.

Així mateix, estableix que l'audiència es fa directament a les persones físiques o mitjançant les entitats reconegudes per llei que els agrupen o els representen, si les finalitats d'aquestes tenen una relació directa amb l'objecte de l'Avantprojecte de llei.

L'aprovació de l'Avantprojecte de llei objecte d'aquesta memòria pot afectar, de manera especial, les associacions, fundacions i altres entitats l'objecte de les quals està relacionat amb l'àmbit d'aquesta llei.

S'ha donat audiència a:

- Associació Altraltalia-Movimiento per la sinistra.
- Amical de Mauthausen i altres camps i de totes les víctimes del nazisme d'Espanya.
- Amics de Ravensbrück.
- Associació Poble Vell.
- Associació Catalana de Juristes Demòcrates.
- Associació Catalana d'Expresos Polítics del Franquisme.
- Associació d'Antics Militars de la República – AAMR.
- Associació d'Aviadors de la República (ADAR) – Centre d'Història Aeronàutica.
- Associació de Familiars Represaliats pel Franquisme – AFRF.
- Associació de fills i néts de l'exili republicà.
- Associació de Perjudicats per l'Incautació del Govern Franquista – APIGF.
- Associació de víctimes de la repressió franquista a Tarragona (AVRFT).
- Associació d'Exinternats del Franquisme a Catalunya.
- Associació Fòrum de Tarragona per la Memòria.
- Associació Memòria contra la Tortura.
- Associació Memòria i Història de Manresa.
- Associació Memorial Democràtic del Berguedà.
- Associació per a un Memorial Democràtic dels Treballadors de Seat.
- Associació per a la Memòria Històrica i Democràtica del Baix Llobregat.
- Associació per a la Recuperació de la Memòria Històrica de Llagostera (ARMHLL).



Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- Associació per a la Recuperació de la Memòria Històrica i Democràtica de Rubí
Neus Català.
- Associació per la Recuperació de la Memòria Històrica de l'Exili Republicà.
- Associació Pro-memòria als Immolats per la Llibertat a Catalunya.
- Association Fils et Filles de Républicains Espagnols et Enfants de l'Exode –
FFREEE.
- Centre d'Estudis de la Batalla de l'Ebre.
- Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre.
- Centre d'Estudis de la Terra Alta.
- Comissió Cívica per la Recuperació de la Memòria Històrica de Terrassa.
- Comissió de la Dignitat.
- Diari de Guerra.
- Fundació Privada Andreu Nin.
- Associació Grup d'Amics Gais, Lesbianes, Transexuals i Bisexuals.
- Grup de Recerca de la Memòria Històrica de Mataró.
- Institut per a la Memòria Històrica.
- Associació Cultural La Riuada de Mora d'Ebre.
- Lo Riu. Associació per l'Estudi del Patrimoni Arqueològic i Històric de les Terres de
L'Ebre.
- Associació No Jubilem la memòria.
- Associació Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca.
- Terra de Germanor.
- Terra Enllà / Diari de batalla.
- Triangle Blau. Associació per a la Difusió i la Preservació de la Memòria Històrica.
- Associació Amical de les Brigades Internacionals de Catalunya .
- Arxivers Sense Fronteres.
- Associació Memòria Socialista.
- Associació Ateneu Memòria Popular.
- Col·lectiu Republicà del Baix Llobregat.
- Comissions Obreres de Catalunya.
- Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya.

25

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web [csv.gencat.cat](https://www.csv.gencat.cat) fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:25:01

Pàgina 25 de 26



Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- Consell Nacional de les Dones de Catalunya.
- Coordinadora de Centres d'Estudi de Parla Catalana.
- Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.
- Espai de la Memòria i els Valors Democràtics de Terrassa.
- Fundació Cipriano García.
- Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona.
- Institut d'Estudis Penedesencs.
- UGT de Catalunya.
- Associació Amical Dachau.

Així mateix, afecta l'Administració local, per la qual cosa s'ha donat audiència mitjançant les entitats municipalistes de Catalunya: l'Associació Catalana de Municipis i Comarques i la Federació de Municipis de Catalunya.

11. Procedència de sotmetre l'expedient a informació pública, si escau

L'article 36.4 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern estableix que els avantprojectes de llei es poden sotmetre a informació pública per un termini no inferior a quinze dies.

Es considera procedent sotmetre l'Avantprojecte de llei a informació pública perquè puguin fer les al·legacions que considerin oportunes totes les persones físiques que puguin tenir un interès legítim i també qualsevol persona jurídica que pugui estar interessada a fer aportacions.

Alfons Aragoneses
Director general de Memòria Democràtica

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:25:01

Pàgina 26 de 26